

OBSAH

Úvod	7
1 Didaktika, předmět didaktiky, vztahy a význam studia didaktiky	9
1.1 Vymezení didaktiky jako vědní disciplíny	9
1.2 Vztah obecné didaktiky a oborových didaktik	10
2 Vyučovací proces – základní kategorie procesu vyučování a jejich vztahy, koncepce vyučování	12
2.1 Základní kategorie vyučovacího procesu	12
2.2 Koncepce vyučování	13
2.2.1 Teorie vyučování v pojetí J. F. Herbarta	15
2.2.2 Teorie vyučování v pojetí J. Deweye	17
2.2.3 Konstruktivistické pojetí vyučování	18
2.2.4 O čem přemýšlí učitel?	18
3 Vzájemné vztahy učitele a žáků ve vyučování	21
3.1 Vyučování orientované k učiteli (Herbart)	21
3.2 Vyučování orientované na žáka (Dewey)	22
3.3 Základní kompetence učitele	22
4 Cíl v procesu vyučování	23
4.1 Vymezení kategorie cíle v systému vztahů ostatních prvků vyučování	24
4.2 Význam kategorie cíle	24
4.3 Členění cílů výuky	25
4.4 Práce učitele s výukovým cílem	26
4.5 Taxonomie výukových cílů	27
4.6 Motivační význam cíle	31
5 Didaktická transformace učiva a plánování ve vyučování	33
5.1 Didaktická transformace učiva	31
5.2 Příprava učitele na výuku	34
5.2.1 Kroky při projektování výuky – úrovně plánování	35
5.2.1.1 Tematický plán	36

5.2.1.2 Didaktická analýza učiva a její tvorba	36
5.2.1.3 Příprava na vyučovací hodinu	39
5.2.2 Aktuální příprava na vyučovací hodinu – možný model zpracování	40
6 Funkce učebnice v současné škole	41
6.1 Funkce učebnice	42
6.2 Práce učitele s učebnicí	42
6.3 Kritéria pro hodnocení učebnic	43
6.4 Teoretické výzkumy v oblasti tvorby učebnic	46
6.5 Metody práce s učebnicí	48
7 Vyučovací metody	49
7.1 Vymezení pojmu metoda a její vztah k ostatním prvkům procesu vyučování	50
7.2 Klasifikace vyučovacích metod a jejich charakteristika	51
7.3 Charakteristika vybraných aktivizujících metod vyučování	55
7.3.1 Možnosti rozvíjení aktivity u současných žáků	56
7.3.2 Možnosti a meze využití aktivizujících metod	57
7.3.3 Klasifikace aktivizujících metod	58
8 Organizační formy vyučování	68
8.1 Vymezení pojmu organizační formy vyučování	68
8.2 Třídění – klasifikace organizačních forem vyučování	69
8.2.1 Individuální vyučování	70
8.2.2 Skupinové a kooperativní vyučování	73
8.2.3 Frontální vyučování (hromadné vyučování)	81
8.3 Další organizační formy	83
9 Pedagogické inovace	84
9.1 Vybrané pedagogické inovace a možnosti jejich realizace	84
9.2 Co jsou pedagogické inovace?	85
9.3 Možnosti využití problémového vyučování v současné škole	86
9.4 Metodická doporučení	88
Literatura	91